

HUGG TAKSPÅN AV ASP OCH EK

Kompetenshöjande kurs med hantverksinriktning

- Tid:** Fredagen 26 och lördagen 27 april 2024
Plats: Braås församlingshem (souterrängplan), (huggplats ca 500 meter bort bakom Sjösås gamla kyrka, strax utanför Växjö. <https://www.svenskakyrkan.se/vaxjo/sjosas-gamla-kyrka>)
Kostnad: 1 500 kr exkl. moms (medlemmar i Sjösås församling får rabatt och betalar 500 kronor exkl. moms). Kursen faktureras i efterhand.
Ingår: Fika, lunch, middag och studieresa.
Anmälan: [Länk till anmälan!](#) Kursen har plats för 20 deltagare. Först till kvarn!
Boende: Deltagare ordnar själv sitt boende se tips längst ner på sidan.

Deltagare förväntas ha lämpliga arbetskläder, skyddsutrustning (skor) och en huggyxa.

Dag 1

- 8.30 *Fika och etablering (samling vid arbetsplatsen bakom kyrkan)*
9.00 Säkerhetsgenomgång
9.30 Huggning kyrkspån Börje Samuelsson och Karl-Magnus Melin
10.45 Föredrag: Antikvariska ställningstaganden vid spåntaksarbeten. Samuel Palmblad, Kulturparken Småland
12.00 *Lunch*
12.45 Visning av kyrkan för er som ej besökt den tidigare
13.00 Forts. Huggning av kyrkspån
16.00 Studiebesök Drevs kyrka och klockstapel
17.00 Studiebesök Söraby kyrka – kvalitetssäkring av spån och tjära
18.30 *Middag*

Dag 2

- 08.00 *Samling, uppsummering.* Forts. Huggning av kyrkspån
10.15 Spån ett historiskt takmaterial av barr- och lövträ (Kalle och Linda 15 min)
10.45 Forts. Huggning av kyrkspån
12.00 *Lunch*
13.00 Forts. Huggning av kyrkspån
15.30 *Kursavslut, utvärdering*

Förslag boende:

- Braås camping: <https://braascamping.se/sv/> För att boka mailar ni shahohawezy@yahoo.com, 070-6677043. Campingen är egentligen stängd för säsongen så det är bara kursdeltagare som kan boka.
- Boende i Böksholm (5 km från Braås). 4 lägenheter med rum, kök, dusch/wc, 2 sängplatser med sänglinne. 1 lägenhet, 2 rum, kök o badrum, 3 sängar med sänglinne. Kostar; 350 per bädd o natt. Sms till 0725039179 eller mail eva-stina.saaf@hotmail.com

Tak av stavspån är ett vanligt takmaterial på kyrkobyggnader, slott och herrgårdar. Taktypen förekommer också på lusthus och paviljonger, tingshus, gästgiverier och äldre mangårdsbyggnader. Renovering och underhåll av stavspåntak är kostsamma projekt för kulturmiljövården och det är viktigt med hög kvalitet i material och arbete. Slutresultatet är avhängigt kvalificerade bedömningar under hela processen från avverkning av träråvaran, materialhantering, transporter och lagerhållning, produktionen av stavspån, läggning, ytbehandling och underhåll.

Syftet med kursen är att deltagarna ska få god kännedom om skadebilder och krav på kvalitet i materialval, tillverkning och läggning. Deltagarna ska få praktisk kunskap i tillverkning av stavspånämnen av asp och ek av virke som fällts i stiftets skogar. Kursen kombinerar föreläsningar, studiebesök och praktiska övningar. I kursen tillverkas spån till taket på Sjösåsa gamla kyrkas sakristia.

Kursen arrangeras av Hantverkslaboratoriet och Växjö pastorat, Hantverkslaboratoriet vid Göteborgs universitet är ett nationellt centrum för kulturmiljövårdens hantverk, som drivs i samarbete med hantverksföretag, branschorganisationer och samhällssektorer. Hantverkslaboratoriets uppdrag är dels att dokumentera och säkra hotade hantverkskunskaper, dels att säkra kvalitet och utveckla metoder inom fältet kulturmiljöns hantverk. Hantverkslaboratoriet ger kompetensutrymme för hantverkare att medverka i forskning och utvecklingsarbete om teknik och material.

BAKGRUND:

Ett pågående nationellt kunskapsutvecklingsprojekt kallat *Virke för framtida förvaltning av kyrkobyggnader, 2023-2024*, finansierat av nationell kyrkoantikvarisk ersättningen, drivs av Hantverkslaboratoriet, Göteborgs universitet i samverkan med Växjö och Karlstads stift. Det syftar till att höja kunskapen om virkesanvändningen samt behovet i restaureringssammanhang av att höja medvetenheten om efterfrågan på olika träslag och kvaliteter inom dagens skogsbruk. Projektet omfattar tre delstudier vilka tillsammans, från olika infallsvinklar, ska bidra till projektets mål om tillgång på kulturhistorisk korrekta virkesval i framtiden:

- 1. Utveckla kunskapen om skogsbruk för byggnadsrestaurering samt utveckla samverkan inom Svenska kyrkan för att den själv ska kunna bruka sin skog för dessa ändamål i framtiden.*
- 2. Kartlägga historiska användning av lövträ i kyrkobyggnader samt handledningar för tillverkning av spån och brädor av lövträ.*
- 3. Beräkningar av hur stora volymer specialvirke som efterfrågas.*

Välkomna!

Hälsningar Linda Lindblad, David Fuchs och Karl-Magnus Melin